

СИЛАТА НА МАКЕДОНИЈА Е

Никола Груевски е роден на 31.8.1970 година во Скопје. По националност е Македонец. Претседател на ВМРО-ДПМНЕ е од мај 2003 година. Претходно е потпретседател на ВМРО-ДПМНЕ. Член на македонскиот законодавен дом од септември 2002 година. Покрај пратеничката функција, претседател е на собраниската Комисија за финансии и буџет и член на Комисијата за соработка со Европскиот парламент. Во периодот декември 1999 - септември 2004 година Никола Груевски е министер за финансии во Владата на Република Македонија. Претходно е министер без ресор и министер за економија, како и гувернер во Светска банка и во Европската банка за обнова и развој - ЕБРД. Исто така, е претседател и на Државната комисија за вредносни хартии, и претседател на Брокерската асоцијација на Република Македонија.

По завршувањето на средното образование во 1989 година, Никола Груевски дипломира на Економскиот факултет при битолскиот универзитет "Климент Охридски" во 1994 година. Покрај ова, има и диплома од лондонскиот Институт за вредносни хартии, и е магистрант на Економскиот факултет при универзитетот "Св. Кирил и Методиј" - Скопје.

Во текот на професионалната кариера учествува на бројни конференции, форуми, иницијативи, семинари..., во европски и во светски рамки, во организација на Меѓународниот монетарен фонд, Светска банка, и останати релевантни меѓународни институции, како економските форуми во Давос (2000), во Њујорк (2001) и во Санкт Петербург (2002).

Учесник е на повеќе годишни конференции во организација на Европската банка за обнова и развој, Меѓународната конференција за хартии од вредност во Аман (2000), ИОСЦО Конференцијата за нови пазари, Куала Лумпур, Конференцијата за економски развој и раст во организација на Обединетите нации, Монтереј, Мексико, Форумот Кран-Монтана во Мексико (2000).

Во текот на тригодишниот период (1999-2002), во кој Никола Груевски раководи со Министерството за финансии на Република Македонија, почнати се и успешно се спроведени повеќе реформски зафати и проекти, високо оценети од ММФ и од Светска банка, и со непроценлива важност и значење за економијата и трговијата во Република Македонија: воведувањето на Данокот на додадена вредност, воведувањето на фискалното регистрирање, кампањата за транспарентност со средствата од државниот Буџет, даночните реформи... Исто така, значајно е да се одбележи дека во тој период Република Македонија склучи трговски договори со повеќе од триесеттина држави, воведен е трезорскиот систем. По иницијатива на Никола Груевски почна процесот на денационализација, со што беа вратени имотите на голем број граѓани, истите претходно бесправно одземени во периодот 1945-1990 година.

Разговорот го водеше: Магдалена АНДОНОВСКА

ВМРО-ДПМНЕ на овие избори оди со "Преродба во 100 чекори" - Изборна програма во која има долг список на проекти, кои се врзани со конкретни рокови за исполнување. Колку оваа програма е реална за исполнување или, пак, е уште една изборна книга полна со желби?

A man with dark hair, wearing a light grey suit, white shirt, and dark tie, is sitting in a dark leather chair. He is looking towards the camera with a slight smile. The background is a blurred indoor setting with warm lighting.

ВО

**НЕЈЗИНИТЕ
ЛУЃЕ!**

ГРУЕВСКИ: На нашите граѓани во различните изборни циклуси им беа ветувани политички и економски проекти, кои подоцна не беа реализирани. Знам дека ваквото негативно искуство во одредена мера ќе предизвика сомневање кај избирачите и за програмата на ВМРО-ДПМНЕ. Меѓутоа, јас сум убеден дека програмата на ВМРО-ДПМНЕ е реално остварлива од неколку суштински причини. Прво, сметам дека јас имам кредибилитет да зборувам и да дадам прецизни ветувања кога станува збор за реформи и за проекти, затоа што реализирав конкретни реформи и проекти во периодот додека бев министер за финансии, а и претходно министер за трговија. Најголем дел од она што го ветував, го исполнив. Како министер, со оглас во весник ја објавував нашата годишна програма и ги реализирав најголемиот дел од тие јавни ветувања. Конкретно, ветив дека ДДВ ќе го воведам за три месеци по моето доаѓање на позицијата министер за финансии, и тоа го направив за три месеци. Можат да се земат и примерите со денационализацијата, враќањето на старите заробени девизи, реформата на платниот промет, трезорскиот систем, за кој добивме највисоки оценки во регионот, проектите и реформите кои ја раздвижија берзата, намалувањето на царините, намалувањето на персоналниот данок на доход и на акцизите, банкарските реформи, враќањето на 8 отсто на пензионерите, фискализацијата, зголемувањето на платите на јавната администрација и пензиите... Во однос на самата програма, пак, сакам да укажам дека мерките кои ги предвидовме се комбинација на она што е детектирано како голем проблем во земјава, со најдобрите искуства од некои држави, кои би можеле да се применат кај нас. Програмата ја подготвуваа група домашни и странски експерти. Работевме тимски, и мислам дека програмата е многу амбициозна, но е изводлива. Некои луѓе сметаат дека за оваа програма не е доволен еден мандат. Мислам дека со ова темпо на работа, како што сега работи власта од СДСМ, навистина требаат неколку мандати за оваа програма. Да, наша-

та програма е амбициозна, но ако немаме големи амбиции, нема да имаме ниту резултати. Програмата има многу конкретни проекти кои можат да се спроведат. Да спомнам дека планираме единствена даночна стапка, популарно наречена рамен данок (flat rate tax), за данокот на добивка и на персоналниот данок. Тоа би го остварило во две фази, од кои во финалната и двата данока би биле со стапка од 10 отсто. Ова е тренд во Европа, многу држави го применија, и даде мноштво позитивни резултати. Освен ова, секоја реинвестирана добивка ќе биде ослободена од оданочување. Тоа е клучна работа за странски инвеститори. Повторно ќе го вратиме принципот за враќање на ДДВ во рок од еден месец, и државата да плаќа пенали доколку доцни.

Предлагате намалување на даноците, а од друга страна најавувате проекти за кои се потребни финансии. Како мислите да ги споите овие две работи?

ГРУЕВСКИ: Намалувањето на даноците е неминовно за да може стопанството да се одлепи од дното. Јас верувам дека само така може да се реши проблемот со невработеноста и Македонија да стане поконкурентна за странските инвеститори, кои во овие години не заобиколуваат. Кратењето на даноците е можно и изводливо. Тоа ќе оди во две фази. На сметка на тоа ќе бидат потребни нови заштеди во Буџетот. Има простор за тоа. Постојат многу непродуктивни расходи, кои можат да се скратат. Ветивме дека во првата година комплетно ќе се откажеме од купување нов мебел и автомобили, а по првата година таквите набавки ќе ги сведеме на 30 отсто помалку отколку

Ние во ВМРО-ДПМНЕ сме убедени дека Македонија е силна! Убедени сме дека силата на Македонија се нејзините луѓе! Убедени сме дека тука сè уште има доволно младост, свежина и компетентност. Тоа е истата онаа младост, свежина и компетентност, на која не ѝ беше дадена шанса да се презентира себе си и да придонесе во овие 15 години. Таа сила, потпрена на нашите традиционални вредности, може да ја придвижи татковината кон остварување на нејзините темелни интереси и цели.

сега. Покрај кратењата на расходите, мала помош ќе биде и намалувањето на сивата економија. Помалите даноци ќе го направат прескапо и преризично прикривањето плаќање даноци за многу фирми, или со други зборови, поисплатливо ќе им е да плаќаат наместо да прикриваат. Особено што законските казни за оние кои прикриваат данок ќе станат драконски, а судските реформи кои ги предвидуваме нема да им даваат комозија како што чувствуваа досега. Ќе се стегне обрачот околу криминалците. Автопатиштата и многу други капитални објекти, како брани и слично, во програмата ги најавуваме со модел концесија, при што трошоците се помали и се сведуваат практично на трошоци за експропријации на земјиштето каде што ќе се градат.

Изборната програма на СДСМ во 2002 година, исклучително се темелеше на ветувања, кои "поминаа" кај народот. Но, по 15 години презентирање на виртуелни програми, колку сте сигурни дека можете да ги убедите македонските граѓани во она што го најавувате?

ГРУЕВСКИ: Јас сум свесен дека на овие избори ВМРО-ДПМНЕ ќе победи и без било каква програма. Можевме да излеземе и со поопшта програма, со порелаксирани рокови. Но, не е поен-

тата само да победиме. Сакам да ве убедам дека во програмата на ВМРО-ДПМНЕ не постои ниту еден проект, ниту едно ветување или констатација, која не е втемелена на реалноста. Сè што е напишано е реално остварливо, бидејќи веќе некој пред нас, во некоја друга држава, слична на нашата, успеал тоа да го реализира. Во таа смисла, не можам да се сетам на ниту една објективна причина зошто во Македонија, на пример, не може да се реализира проектот "Тим Македонија", чија цел би била агресивна промоција на македонските инвестиции и извозни можности или проектот "Инвест Македонија" кој, по примерот на Ирска, треба да ја претстави Македонија како посакувана дестинација за инвестирање. Потребна е само силна волја, политичка чесност и силна посветеност. Имаме токму такви кадри. Од друга страна, свесен сум дека ако не ги исполниме овие ветувања, јас и сите ние во партијата ќе ја изгубиме довербата, ќе го загубиме образот. А народот покажа дека знае да казни, и тоа сурово, кога ќе биде измамен. Јас немам намера некогаш да се срамам од неостварени ветувања.

Изборната програма опфаќа повеќе сегменти, но сепак најголем приоритет ѝ е даден на економијата. Сметате дека на Македонија ѝ е буквално доста од политички програми?

ГРУЕВСКИ: Програмата за преродба во 100 чекори повеќе од две третини се однесува на економијата. Тоа е така затоа што сум цврсто убеден дека граѓаните во оваа држава најмногу страдаат од економските проблеми. Од сиромаштија, од невработеност, од бегство на домашните и на странските инвеститори. Така што, сакале или не, тоа е главна тема. А, ако имаме силна економија, ќе имаме и посилна безбедност, посилна надворешна политика, силно здравство и многу посилна фудбалска репрезентација, која ќе биде кадарна да се пласира на светското првенство. Така што на некој начин сè е поврзано со економијата.

Вашиот изборен слоган е "Македонија има сила". Колку навистина ВМРО-ДПМНЕ има сили да ги премости безбројните проблеми, кои ги има нашата земја, се разбира, доколку ја освоите власта?

ГРУЕВСКИ: Денес, на крајот од овие четири изгубени години, кога Македонија е најслаба, ние во ВМРО-ДПМНЕ сме убедени дека Македонија е силна! Убедени сме дека силата на Македонија се нејзините луѓе! Убедени сме дека тука сè уште има доволно младост, свежина и компетентност. Тоа е истата онаа младост, свежина и компетентност, на која не ѝ беше дадена шанса да се презентира себе си и да придонесе во овие 15 години. Таа сила, потпрена на нашите традиционални вредности, може да ја придвижи татковината кон остварување на нејзините темелни интереси и цели. ВМРО-ДПМНЕ во наредните години ќе го мобилизира целиот потенцијал, секој атом на македонската сила, сè со цел да се направат големите чекори, и конечно да се изоди патот до подобриот живот. Затоа, всушност велиме дека Македонија има сила - сила за големи чекори!

СДСМ, вашиот вечен ривал, ги обзани 50-те достигнувања. Кој е Вашиот коментар?

ГРУЕВСКИ: Брошурата на СДСМ ја толкувам како неспорна потврда на сè она што ВМРО-ДПМНЕ го зборува изминатите четири години. Ако за овој период тие не успеаја да наведат 50 успеси кои се само нивни, поголем доказ дека оваа власт е неспособна не можам да пронајдам. Замислете, компјутерите кои Македонија ги доби во 2002 година од Народна Република Кина, по посетата на претседателот Борис Трајковски на таа земја, тие ги ставаат како достигнување на оваа Влада. Или просечен раст на БДП од 4,1 процент. Таа стапка досега ниту еднаш не се достигна, а камоли уште и да е просечна. Освен ако не ја земале 1999 и 2000 година во просекот. Или успешна приватизација на ЕСМ за 225 милиони евра, а во договорот со купувачот стои отворена можност дека можеби државата ќе враќа 22,5 милиони евра. Настрана што поскапувањата на струјата по изборите, како резултат на оваа ептен успешна приватизација, ќе нè удрат како чекан во главата. Или проектите на УСАИД, за мрежно компјутерско поврзување со Интернет на училиштата, го ставиле во владини постигнувања.

Програмата ја подготвуваа група домашни и странски експерти. Работевме тимски, и мислам дека програмата е многу амбициозна, но е изводлива. Некои луѓе сметаат дека за оваа програма не е доволен еден мандат. Мислам дека со ова темпо на работа, како што сега работи власта од СДСМ, навистина требаат неколку мандати за оваа програма. Да, нашата програма е амбициозна, но ако немаме големи амбиции нема да имаме ниту резултати. Програмата има многу конкретни проекти кои можат да се спроведат.

По долги преговори со речиси сите опозициони партии, конечно ги направиле коалиционите договори. Сепак, дел од политичките партии одлучија сами да си ги испробаат силите. Со која од нив е можна постижборна коалиција?

ГРУЕВСКИ: Во однос на исходот од изборите, во ВМРО-ДПМНЕ се разгледуваат две варијанти. Првата е да победиме, но како што велите да освоиме помалку од 61 пратеничко место, што секако ќе биде доволно да составиме Влада со коалиционите партнери. Втората варијанта е победа со повеќе од 60 пратеници. Значи, не планираме да изгубиме. Кај нас атмосферата е победничка. Такви се и истражувањата на јавното мислење, и генералното расположение на народот. Во однос на останатите помали партии, кои ќе обезбедат сопствено место во Собранието, отворени сме за соработка, доколку бидат прифатени нашите програмски принципи, кадровски приоритети и работна динамика.

Според сите сондажи, ВМРО-ДПМНЕ најмногу може да освои 45 пратеници. Како ќе ја дополните пратеничката "празнина" за да стигнете до магичната бројка од 61 пратеник? Можна ли е коалиција со Тито Петковски, со оглед на прогнозите дека тој ќе биде една од партиите, кои ќе бидат "јазичето" на вагата?

ГРУЕВСКИ: Мислам дека во претходното прашање дадов одговор. Значи, ВМРО-ДПМНЕ е отворена за соработка со сите политички партии, кои ќе ги прифатат нашата програма и принципи на работа. А, јас ви велам дека ќе бидете изненадени од бројот на пратеници кои ќе ги освои ВМРО-ДПМНЕ.

Ваш традиционален коалиционен партнер од албанскиот политички кампус е ДПА, но што ќе се случи доколку ДУИ освои повеќе пратенички места од ДПА. Ќе

правите ли коалиција со нив, со оглед на непишаното правило дека мандатарот прави коалиција со онаа албанска политичка партија, која победила на изборите?

ГРУЕВСКИ: Наша цел е и по победата на ВМРО-ДПМНЕ на парламентарните избори да ја продолжиме успешната соработка со ДПА. Веруваме дека ќе освојат добар резултат, кој ќе овозможи повторно да се ангажираме во извршната власт. Во оваа смисла, би заклучил дека ДПА во последниот период покажува сè поголеми успеси во собирањето приврзаници кај албанското гласачко тело, така што веруваме дека ќе имаат и успех на изборите.

Надворешната политика и безбедноста имаат малку место во Вашата програма. Зошто? Мислите ли дека Македонија е безбедно место за живеење?

ГРУЕВСКИ: Не сум убеден дека надворешната политика и безбедноста се запоставени во нашата програма. Напротив. Мислам дека сите мерки кои се предвидени во економскиот, во социјалниот, во образовниот дел..., се во функција на остварувањето на надворешно политичките приоритети на Република Македонија. Имено, реформата на економијата, на социјалната сфера, новитетите во образованието, инвестициите во инфраструктурата, реформата на судството итн. сè се тоа проекти, од чија реализација зависи интеграцијата на Република Македонија во Европската унија и во НАТО. А, ќе се согласите дека поголема гаранција за безбедноста на нашата татковина нема од развиената економија и од членството во европските и во евроатлантските интеграциони структури. Ние ќе ги направиме сите потребни реформи во полицијата и во одбраната, согласно препораките на ЕУ и на НАТО и согласно потребата на граѓаните на Република Македонија.